

Zenon Klemensiewicz

Prace z pogranicza literaturoznawstwa i językoznawstwa

Biuletyn Polonistyczny 3/8, 57-62

1960

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

IV. R Ó Ź N E

PRACE Z POGRANICZA LITERATUROZNAWSTWA I JĘZYKOZNAWSTWA

Dokładne określenie zakresu i treści tego pogranicza - właśnie dlatego, że pogranicza - jest trudne. Idzie tu mianowicie o elementy systemu językowo-gramatycznego i zasobu słownictwa rozważane i oceniane w funkcji elementów tworzywa dzieł literackich. Można by i tak powiedzieć, że idzie tu o spojrzenie na zagadnienia i fakty istniejące w języku-systemie od strony mowy-wytworu i utworu. Okazuje się tu pomocnicza, ale niezbędna i decydująca o pełni poprawnych wyników, rola gramatyki, leksykografii, leksykologii w analizie literackiej, w budowie uogólnień i sądów historycznoliterackich, krytycznoliterackich i teoretycznoliterackich.

Na ogół biorąc, prac tych nie ma wiele, przeważnie są dopiero w przygotowaniu lub w toku opracowania, niemniej w porównaniu z niezbyt odległą przeszłością widoczny jest wyraźny wzrost zainteresowania tą problematyką oraz przyrost pracowników uzdatnionych do zajmowania się tą dziedziną nauki. Prace te zasługują na sprawozdawcze wyodrębnienie dla użytku polonistów, historyków i teoretyków literatury.

Informacja niniejsza ma charakter zbiorczy, problemowy, nie podaje więc wykazu prac według placówek naukowych, gdzie są przygotowywane, lecz jest orientacyjnym przeglądem głównych kierunków i tematów, opiera się wszakże na wiadomościach dostarczonych redakcji Biuletynu Polonistycznego przez zainteresowane placówki naukowe. Informacja obejmuje prace naukowe będące na warsztacie - a więc w opracowaniu autorskim lub w druku. Dla orientacji czytelników wprowadzono notki, w jakim stadium znajduje się poszczególne prace, a więc: w opracowaniu, gotowa do druku - lub w druku.

Skróty: IBL - Instytut Badań Literackich PAN, W - Warszawa, Kr - Kraków, Wr - Wrocław; KUL - Katolicki Uniwersytet Lubelski; SJP - Redakcja Słownika Języka Polskiego; SNSz - Studium Nauczycielskie w Szczecinie; UJ - Uniwersytet Jagielloński; UP - Uniwersytet im. A. Mickiewicza w Poznaniu; UT - Uniwersytet im. M. Kopernika w Toruniu; UW - Uniwersytet Warszawski; WSPKr - Wyższa

Szkoła Pedagogiczna w Krakowie; ZJKr - Zakład Językoznawstwa PAN w Krakowie; ZJW - Zakład Językoznawstwa PAN w Warszawie, dr. - w druku; gdr. - gotowe do druku; opr. - w opracowaniu.

I. Język autorów, dzieł, epok,
kierunków literackich:

- "O języku Szymonowicza" - S.Papierkowski KUL gdr.
"Język Wacława Potockiego" - T.Sokołowska ZJW opr.
"Język Samuela Twardowskiego" - T.Iglikowska UW opr.
"Język wybranych pisarzy literatury mieszczańskiej XVII w." - K.Siekierska ZJW opr.
"O języku Naruszewicza" - B.Reczkowa ZJKr opr.
"Studia nad językiem H.Rzewuskiego" - B.Bartnicka UW opr.
"Język S.Trembeckiego" - F.Pepłowski UT opr.
"Język A.Mickiewicza" - prof. H.Turska UT
"Język i styl Bolesława Prusa" - doc. H.Kurkowska UW opr.
"Język i styl Henryka Sienkiewicza" - doc. S.Skorupka UW opr.
"Język Juliana Tuwima" - R.Sinielnikoff UW opr.
"O sztuce poetyckiej I.K.Gałczyńskiego" - doc. H.Kurkowska UW opr.

x

- "Składnia języka Mikołaja Reja" - I.Judycka UW opr.
"Szkice o składni pisarzy XVII wieku (Pasek, Potocki, Twardowski, Birkowski)" - prof. H.Koneczna ZJW opr.
"Konstrukcja przydawkowa w języku Żeromskiego" - M.Kniaginina UW opr.
"Funkcje stylistyczne struktur syntaktycznych w prozie M.Dąbrowskiej" - A.Lewicki UW opr.
"Charakterystyka składniowa wybranych tekstów prozaicznych i wierszowanych przedstawiających rozmaite style" - A.Smoleńska IBLW opr.

x

- "Prowincjonalizmy w korespondencji A.Mickiewicza" - E.Jurkowski ZJW opr.
"Dziwosłowie Bolesława Leśmiana" - S.Papierkowski KUL gdr.

x

- "Język Pamiętników Wilczków mieszczan lwowskich" - M.B.Rykiel ZJW opr.

"Stylizacja językowa "Walgierza Udałego" Żeromskiego" - Z.Zagórski UP opr.

"O języku "Przepióreczki" S.Żeromskiego" - K.Oszywianka IBLKr opr.

x

"Polszczyzna XVII-wieczna w niektórych utworach mazowieckich" - S.Szlifersztein ZJW opr.

"Język środowiska filomatów i filaretów" - Z.Kawyn-Kurzowa UW dr.

"Wiech i gwara warszawska" - doc. B.Wieczorkiewicz UW dr.

"Gwara warszawska XIX wieku" - doc. B.Wieczorkiewicz UW gdr.

x

"Badania strukturalne utworów polskich ekspresjonistów" - E.Kuźma SNSz opr.

II. S k ł a d n i a w i n t e r p r e t a c j i
j ę z y k o w e g o t w o r z y w a l i t e r a c k i e g o

"O stylistycznej interpretacji składni" - W.Górny KUL gdr.

"Studia nad składnią poetycką" - A.Miłkowska IBLKr opr.

"Elementy składniowe w budowie wiersza" - prof. Z.Klemensiewicz UJ opr.

"O stylistyce składniowo-prozodyjnej Norwida" - W.Górny KUL opr.

"Składniowe konstrukcje przytoczenia w języku polskim" - W.Górny KUL opr.

"Składnia i stylistyka przytaczania w twórczości Z.Krasińskiego" - W.Górny KUL gdr.

x

"Składnia języka potocznego" - N.Perczyńska ZJW opr.

"Elementy składni języka potocznego w komedii Fredry" - Z.Probulska UJ opr.

"Funkcja syntaktyczna i semantyczna wyrazu to w polszczyźnie XVI w." - I.Judycka UW opr.

"Funkcje składniowe wyrazu to w gwarach ludowych i języku potocznym" - N.Perczyńska UW opr.

"Funkcje składniowo-semantyczne wyrazów: ten, taki, to, tam w gwarach i w języku mówionym" - N.Perczyńska UW opr.

"Funkcje syntaktyczne wyrazu to w polszczyźnie - z uwzględnieniem historycznego i regionalnego rozwoju" - T.Kalicki ZJKr opr.

"Klasyfikacja zdań jednoczłonowych wyrażających czynności ludzkie w języku polskim" - A.Lewicki UW opr.

"Teoretyczne podstawy i stylistyczne funkcje interpunkcji" - doc. S.Jodłowski WSP Kr opr.

III. S ł o w n i c t w o, f r a z e o l o g i a,
s e m a n t y k a w u t w o r z e l i t e r a c k i m

"O niektórych problemach językowo-stylistycznych "Satyr" Krzysztofa Opalińskiego" (m.in. makaronizmy, deminutiva) - S.Grzeszczuk UJ dr.

"Nowotwory w polskiej poezji romantycznej" - T.Skubalanka UT gdr.

"Opozycja między wierszowanymi a prozaicznymi tekstami w zakresie słownictwa na podstawie materiału XVI w." - prof. M.R.Mayenowa IBLW opr.

"Czasowniki być i mieć w "Pamiętnikach" J.Ch.Paska" - prof. H.Koneczna UW opr.

"Problem autorstwa tekstów bezimiennych w świetle statystyki słownikowej" - prof. W.Kuraszkiewicz UP opr.

"Porównanie frekwencji słownikowej w "Wizerunku", "Panu Tadeuszu" i "Beniowskim" - prof. W.Kuraszkiewicz UP opr.

"Frazeologia a stylistyka" - doc. S.Skorupka UW gdr.

"Z zagadnień frazeologii porównawczej" - doc. S.Skorupka UW gdr

"Frazeologia polska" - doc. S.Skorupka UW opr.

"O typach błędów frazeologicznych" - D.Buttler i A.Satkiewicz UW opr.

"Słownictwo i frazeologia polskiej publicystyki okresu Oświecenia i romantyzmu" - F.Pepłowski UT gdr.

"Szkice językoznawcze" (między innymi z zakresu semantyki) - prof. W.Doroszewski UW dr.

"Le problème du signifié" - prof. W.Doroszewski UW gdr.

"Polisemia, jej niektóre aspekty i typy" - doc. J.Tokarski UW opr.

"Synestezja w rozwoju znaczeniowym wyrazu" - I.Judycka UW opr.

"Zagadnienia lingwistycznej semantyki strukturalnej" (bibliografia i problematyka) - W.Górny KUL gdr.

"Słownik frazeologiczny języka polskiego" - doc. S.Skorupka UW opr.

"Słownik języka polskiego ułożony z dzieł ks. P.Skargi przez Alojzego Osińskiego" - ZJW opr.

"XVII-wieczny warsztat świadomej pracy nad językiem polskim:
Thesaurus Grzegorza Knapskiego" - J.Puzynina UW gdr.

IV. S ł o w n i k i i z b i o r y m a t e r i a ł o w e
j a k o ź r ó d ł o p o z n a n i a j ę z y k a i
s t y l u p i s a r z a

"Słownik polszczyzny XVII i I poł. XVIII w." - ZJW opr.

"Słownik języka J.Ch.Paska" - ZJW opr.

"Kartoteka leksykalna z całej twórczości S.Trembeckiego" - UT opr.

"Kartoteka leksykalna K.Koźmiana" - UT opr.

"Kartoteka leksykalna J.Słowackiego" - UT opr.

"Słownik rymów S.Trembeckiego" - UT opr.

"Słownik rymów A.Mickiewicza" - J.Budkowska UT opr.

"Materiały źródłowe do zagadnienia świadomości językowej i sty-
listycznej okresu staropolskiego i pierwszych lat 30 XIX w."
- B.Otwinowska, J.Puzynina, Z.Nowak, M.R.Mayenowa IBLW opr.

"Kartoteka bibliograficzna retoryk i wypowiedzi o języku do
r. 1830 - IBLW opr.

Kontynuacja Biblioteki Pisarzy Polskich - IBLW

Kontynuacja prac nad "Słownikiem polszczyzny XVI wieku" - IBL.

Słownik języka A.Mickiewicza, PAN - Toruń i Łódź, K.Górski i
S.Hrabeo.

V. W z w i ą z k u z p r o b l e m a t y k ą
p r o z o d i i i w e r s y f i k a c j i

"O akcencie polskim" - prof. M.Dłuska IBL opr.

"Problematyka badań nad wierszem wolnym" - S.Sawicki KUL dr.

"O dystychu w dramacie staropolskim z uwzględnieniem toku skład-
niowego" - H.Jarodzka IBLW opr.

"Z zagadnień wiersza liryki mickiewiczowskiej" - Z.Siatkowski
UJ dr.

"Strofika w twórczości Słowackiego" - W.Derejczyk SNSz opr.

"Budowa klauzuli w prozie retorycznej XVI w." - A.Smoleńska
IBLW gdr.

"Metody matematyczne w wersologii" - J.Woronczak IBLW gdr.

"Typologia i historia polskiego rymu" - Z.Siatkowski i J.Woron-
czak IBLW opr.

II tom "Poetyki": hasła, wersyfikacja, wiersz i proza, system wer-
syfikacyjny, człon, częsteczka, przerzutnia, klauzula, rytm,
wzorzec rytmiczny - IBLW, w dyskusji.

VI. W z w i ą z k u z w y b r a n y m i p o j ę c i a m i ,
s t r u k t u r a m i , n o r m a m i s t y l i s t y k i

"O przenośniach stylu publicystycznego" - D. Buttler UW opr.

"Znaczenia i użycia przenośne w słowniku" - H. Szkiłkądź SJP gdr.

"Z zagadnień metaforyki Norwida" - prof. I. Sławińska KUL opr.

"Normy stylistyczne pseudoklasyków na podstawie wydań poezji
S. Trembeckiego i "Sztuki rymotwórczej" Dmochowskiego" -
- A. Krupianka UT opr.

"Sarbiewskiego próba scholastycznej teorii literatury" - W. Górny
KUL dr.

"Struktura tekstu na tle struktury języka" - W. Górny KUL opr.

"Wybór tekstów reprezentujących współczesne stanowiska w zakre-
sie stylistyki" - IBLW gdr., w pracy tej zawarta jest:

"Antologia czeskiej stylistyki strukturalnej" - W. Górny KUL
opr.

Uwaga:

Celem zachowania pełni i trwałości przeglądu prac z tego za-
kresu Redakcja prosi:

- a) o nadesłanie ewentualnych uzupełnień do powyższego obrazu
stanu obecnego;
- b) o okresową informację dotyczącą nowo podejmowanych prac.

Oprac. prof. Zenon Klemensiewicz
Kraków

WYKAZ PRAC DOKTORSKICH W ZAKRESIE POLONISTYKI
(uzupełnienie)

por. Biuletyn Polonistyczny, zesz.7, s.49-60, 8, s.47

Katedra Literatury Polskiej Uniwersytetu Wrocławskiego

1. Ewa Knobloch,
nauczycielka Poezja ulotna powstania listopadowego (rę-
kopisy i pierwodruki). Promotor - prof.
St. Kolbuszewski.
2. Bernard W. Janu- Działalność naukowa, dydaktyczna i spo-
szewski, wykła- łeczna Wojciecha Cybulskiego w Uniwersy-
dowca Studium tecie Wrocławskim. Promotor - prof. St. Kol-
Nauczycielskiego buszewski.
we Wrocławiu